

Preek over Johannes 14:16

- Schildwolde, 12 maart 2017
- Kees van Dusseldorp

Liturgie:

votum en groet

Opw.407

wetslezing

Ps.51:3,4,5

gebed

Lezen: Joh.14:15-31

2 Kor.3:1-18

Gz.34 [Wiekslag 5-8]

preek: Joh.14:16

Gz.100:5,6

gebed

collecte

Ps.73:9,10

zegen

Gemeente van Jezus Christus,

**

Dat er een God bestaat, gelooft ongeveer 92% van de mensheid. Ook al zijn er nogal wat verschillen in hoe mensen hun God noemen, benaderen, vereren of er helemaal niets mee doen.

Maar dat Jezus leeft en het in deze wereld voor het zeggen heeft, dat denkt ongeveer 33% van de mensen. Dat is tenminste het percentage van de mensheid dat tot het christendom wordt gerekend. Volgens mij geldt lang niet voor iedereen in die groep dat die ervan overtuigd is dat Jezus Christus aanwezig is.

Is Jezus Christus op aarde? Ja, zegt de Bijbel. Ja, zegt de kerk. Ja, zeggen veel christenen. Want dat heeft Hij zelf gezegd. Dat Hij bij ons is, tot de wereld ophoudt.

Maar, zeggen anderen, dat kan Hij wel gezegd hebben, maar is het dan ook zo?

Dat kunnen mensen wel geloven, maar waar is Hij dan?

Dat kan de kerk wel belijden, maar waar kan ik dat zien of merken?

Er is veel twijfel. Ook onder christenen die graag willen geloven.

In het paradijs was het duidelijk. God wandelde met de mensen. Dan ben je bij elkaar, geniet je van elkaars gezelschap, kun je met elkaar overleggen. De mensen hadden geen reden om te twijfelen aan Gods aanwezigheid.

In de tijd van het Oude Testament was het ook duidelijk. Zo vaak openbaarde God zich. Hij sprak tot mensen. Hij gaf aanwijzingen voor het leven. Hij greep in in de gebeurtenissen. We hebben het beeld dat God voortdurend actief was. Eigenlijk snappen we niet dat mensen niet beter naar God luisterden.

In de tijd van Jezus was volgens ons ook geen aanleiding tot twijfel. Jezus deed toch wonderen. Hij bracht zo duidelijk het Koninkrijk. En ging zo liefdevol met mensen om, vooral mensen die door anderen genegeerd of verstoten werden. Onbegrijpelijk dat ze hem kruisigden. Denken wij.

Straks in de nieuwe wereld zal er ook geen twijfel zijn. Omdat God onder de mensen zal wonen. En het leven goed zal zijn, in alle opzichten die je kunt bedenken.

Maar onze tijd... Is toch anders. Veel onduidelijker. Is Jezus op aarde aanwezig? Kan ik dat zien, of werkt Hij op de achtergrond? Ik heb alle macht, zei Hij. Maar het is voor de meeste mensen verborgen. De Bijbel zegt dat dit het tijdperk is van de Heilige Geest. Maar die is niet zo gemakkelijk aanwijsbaar.

Jezus leeft en is in deze wereld aanwezig. Je kunt het wel geloven, maar is het ook zo? Hoe dan? Je kunt het wel zeggen, maar merk je het ook? En wat doet Hij dan? Ik wil het wel geloven, maar hoe kan ik ervan overtuigd raken?

**

Gisteravond was de ontknoping van Wie is de Mol? Na weken van verdenkingen, theorieën en aanwijzingen is het eindelijk duidelijk geworden wie op de achtergrond het spel heeft aangestuurd. Sommigen kijkers hadden het door, maar de meesten niet of pas in een heel laat stadium. Achteraf worden de acties van de mol duidelijk zichtbaar. En nu

snap je de bedoelingen van de mol. En zijn strategie. Eigenlijk snap je niet, dat je het niet eerder doorhad.

Stel je voor dat de mol zich al in de eerste uitzending bekend had gemaakt. Het zou voor het spel niet leuk zijn. Maar je zou toch opletten. Misschien zou je bij bepaalde scenes zijn acties vermoeden. Maar je ziet het ook niet heel duidelijk. Want hij doet het in het verborgene. Misschien zou je zelfs wel weer in twijfel worden gebracht. Zou het waar zijn? Zou hij je niet hebben willen misleiden? En je kijkt die eerste aflevering nog een keer terug. Ja, hij zegt het echt. Of hoort ook dat bij het spel?

Vooraf is het bekend. Jezus zegt zo duidelijk dat Hij aanwezig zal zijn. En hoe Hij aanwezig zal zijn. Jezus vertelt van tevoren wat Hij gaat doen. Waar je hem bezig kunt zien. Waaraan je zijn acties kunt herkennen. En toch, die twijfel. Het lijkt wel of we niets liever doen. Wanneer kan Hij jou overtuigen? Als Hij doet wat jij verwacht? Of als er gebeurt wat jij vindt dat Jezus Christus op aarde moet doen? Zou het dan niet beter zijn om eerst eens goed te luisteren naar wat Hij er van tevoren over vertelt? Want dat is bekend. Het is opgeschreven. De woorden van Jezus over hoe Hij na zijn sterven op aarde aanwezig blijft.

**

Ik neem je even mee terug. Naar die bijzondere maaltijd. Twaalf mannen aan tafel. Jezus en elf leerlingen. Daar sprak Hij over zijn blijvende aanwezigheid. Over hoe zijn volgelingen Hem wel zouden zien, maar de wereld niet. Over wat zijn missie is en op welke manier Hij die gaat realiseren.

Het was de afscheidsmaaltijd. Dat wisten ze allemaal. Niet alleen had Jezus het duidelijk gezegd. Maar ook was de spanning in Jeruzalem hoog opgelopen. Zodra de overpriesters de kans kregen, zouden ze Jezus pakken en stenigen. Maar zij, de leerlingen, hadden hem lief gekregen. Ze waren hem gevolgd. Hadden hem bezig gezien met mensen. Hadden van hem geleerd over de Vader, over het Koninkrijk, over dienstbaarheid. Ze hadden hem liefgekegen. En nu spreekt Jezus van heengaan. En van verheerlijkt worden. Onbegrijpelijke woorden. Die een schaduw werpen van wat komen gaat. Het is de donderdagavond, die voorafgaat aan wat wij Goede Vrijdag noemen.

De twaalfde, de verrader, is al vertrokken. Zelfs in de kleine kring had de twijfel en het ongeloof toegeslagen. Zo vanzelfsprekend is het nooit geweest. De erkenning van Jezus als Heer. Maar nu, in de geschonden kring, onder de dreiging van de dood, worden de gesprekken persoonlijker. En intenser. Een bewogen gesprek, met veel vragen van de leerlingen. Ze zijn bezorgd over Jezus. En over henzelf. Hoe moeten zijn verder? Wat komt er op hen af? Bezorgdheid, verdriet, hulpeloosheid, kwetsbaarheid.

Jezus benoemt hun gevoel als dat van wezen. Weeskinderen. Kinderen die hun vader en moeder moeten missen, hoewel ze die nog helemaal niet kunnen missen. Ze zijn er in Nederland. Maar in de derde wereld nog veel meer. Ouders omgekomen bij een oorlog, een natuurramp of een ziekte. Meisjes van tien die voor hun jonge broertjes en zusjes zorgen. Een grotere eenzaamheid kun je je nauwelijks voorstellen. Alleen op de wereld. Dat schetst de beleving van de leerlingen. En misschien ook wel die van ons. 'Was Hij er nog maar'. Wat moeten wij als de Heer er niet meer is?

**

‘Ik laat jullie niet als wezen achter, ik kom bij jullie terug.’ Dat is de bijzondere belofte van Jezus. Eerst zegt Hij: ‘Ik ga weg’. En nu: ‘Ik kom bij jullie terug. Zelf. Om altijd bij jullie te blijven.’

Wat bedoelt Jezus? Slaat dit op de opstanding uit de dood? Als Jezus zich nog een paar weken af en toe op aarde laat zien om de leerlingen uitleg te geven? Slaat dit op de wederkomst aan het eind van de tijd, als Jezus terugkomt om de zijnen mee te nemen naar de nieuwe wereld? Ja dat ook, maar Jezus bedoelt ook nog iets anders. Hij heeft het ook over de komst van de Heilige Geest. De ‘andere pleitbezorger’, zoals Jezus zegt. ‘Hij zal bij jullie zijn en Ik zal bij jullie zijn. Hij zal in jullie zijn en Ik zal in jullie zijn. Ik zal jullie niet verlaten tot in eeuwigheid.’

Jezus komt zelf in de Heilige Geest weer op aarde. Geen lichamelijke, maar een geestelijke aanwezigheid. ‘De wereld zal mij niet meer zien, maar jullie zullen mij wel zien,’ zegt Hij tegen de leerlingen. Wij leven niet zonder Jezus Christus. Hij is aanwezig op aarde. We hoeven het hier niet zonder hem te doen.

Kan dat? Kan iemand aanwezig zijn zonder dat je hem of haar ziet? Natuurlijk, daar kennen wij ook voorbeelden van. Als er een camera hangt in de winkel, ziet de eigenaar wat er gebeurt, ook als hij zelf even op kantoor zit. Als er veiling is, kan iemand meebieden zonder zelf aanwezig te zijn. Door de telefoon of door een vertegenwoordiger. Als mensen nu via internet de kerkdienst meebeleven, dan ben ik in hun huiskamer zichtbaar en hoorbaar, zelfs zonder dat ik dat weet.

Jezus zegt: ‘Ik ben aanwezig, ook als de wereld mij niet ziet. En jullie zullen mij zien.’ Jezus zegt: ‘Ik laat jullie niet als wezen achter, ik kom bij jullie terug.’ Pasen, Pinksteren en Wederkomst komen in zijn belofte bij elkaar. En voor onze tijd is Jezus zelf in zijn Geest zelf in ons midden. En verlaat Hij ons nooit meer. Wie hem kent, die ziet hem. Wie hem liefheeft, die herkent hem. Wie hem zoekt, die vindt hem. Wie hem aanroept, ontvangt zijn vrede. In de Heilige Geest is Jezus Christus zelf bij ons.

**

De belofte van Jezus is duidelijk. Hij heeft het echt gezegd. Hij zal de Heilige Geest sturen om altijd bij ons te zijn. Zo is Hij zelf aanwezig. Maar wat mag je daarvan verwachten? Waarin kun je dat zien? Als je verwachtingen niet juist zijn, bouw je van tevoren de teleurstelling in. Met het risico op frustratie, onverschilligheid en ongeloof.

‘Een andere pleitbezorger’, zo noemt Jezus de Heilige Geest. In de vorige vertaling stond: ‘een andere trooster’. Zo komt die aanduiding ook in veel liederen voor. Jezus geeft daarmee een functieomschrijving. Een pleitbezorger. Een bijstand. Een helper. Een coach. Een verdediger. Een sterke vriend, zoals ook wel vertaald wordt. De Geest, die de gelovigen te hulp komt. Om hun opdracht uit te voeren, ook waar ze tegenwerking en beproevingen zullen ervaren. Om getuigen van Jezus Christus te zijn, met de daarvoor benodigde kennis en wijsheid. Om hen zelf aan Jezus Christus verbonden te houden, met

erkenning en vertrouwen. Een goddelijke bijstand in een wereld die van God niet wil weten.

Jezus vertelt een paar dingen die de Heilige Geest zal doen. En eigenlijk zijn het taken die door hemzelf ook uitgevoerd worden. De Geest is de andere helper. De Geest blijft bij de gelovigen, zal zelfs in hen zijn. En Jezus zegt dat ook van zichzelf: ik zal jullie nooit verlaten, mijn Vader en ik zullen bij jullie wonen. De Geest zal in de waarheid leiden. Jezus zegt van zichzelf: ik ben de waarheid. Wat van de Geest wordt gezegd, is ook door Jezus in zijn tijd op aarde. En wat van Jezus werkzaamheden wordt verteld, wordt door de Geest verder gebracht. Hun werk is hetzelfde. Hun functie is hetzelfde. Met dit verschil, dat Jezus het deed voor zijn offer aan het kruis. En dat de Geest het daarna overneemt. Alsof ze het stokje aan elkaar doorgeven. En met dit verschil, dat Jezus eerst bezig was voor de mensen in zijn directe omgeving. Daar waar Hij lichamenlijk aanwezig was. En dat de Heilige Geest het nu wereldwijd aanpakt.

**

We zoeken naar de aanwezigheid van Jezus Christus. Hij die gezegd heeft ons nooit te verlaten. Hoe moeten we dat zien? Waar moeten we dat ontdekken? Wat kan ik daarvan verwachten? Zo snel slaat te twijfel toe. Klopt het wel? Kijken we wel goed? We luisteren goed naar wat Hij daar zelf van tevoren over heeft gezegd. 'Ik laat jullie niet als wezen achter, ik kom bij jullie terug.' En Jezus kwam terug door de Heilige Geest, de andere pleitbezorger die de Vader heeft gestuurd.

Door die Geest werkt Jezus verder aan zijn missie. Mensen weer in verbinding brengen met de Vader. Voor mensen het hemelrijk openen. Want het ging en gaat Jezus erom, dat mensen door Hem de Vader leren kennen, zich tot de Vader laten brengen en zo het eeuwige leven beginnen. Hij heeft de toegang tot de Vader geopend. Hij is de weg, de waarheid en het leven. Maar daarmee is zijn missie nog niet afgelopen. Dat neemt de Geest nu verder in uitvoering. Door het verhaal van Jezus te vertellen. Door de woorden en daden van Jezus opnieuw te laten horen. Door mensen te wijzen op het offer van Jezus aan het kruis.

Dat zijn gebeurtenissen van lang geleden. De woorden en daden van Jezus Christus liggen ver achter ons. En toch zijn ze weer nieuw als de Geest ze vandaag laat horen. Hier en nu breken de woorden van Jezus je leven open. Hier en nu laat zijn offer je op de knieën gaan in schuldbelijdenis en aanbidding. Hier en nu brengt zijn verhaal je binnen in de wereld van God. Hier en nu brengt de Geest mensen in beweging.

Het is geen ouderwets verhaal. Het is geen saaie herhaling. Het is geen historische boodschap. De woorden van Jezus waren altijd actueel, bevatten een duidelijke boodschap en zetten de mensen in beweging. Richting God. En richting elkaar. En samen richting de toekomst. Zo werkt de Geest nog steeds. Om mensen te brengen tot bekering, boete, toewijding en vernieuwding. Door hen te laten kennismaken met Jezus Christus.

Die verbinding is levensreddend. De verbinding tussen jou en Jezus Christus. Het is de navelstreng van je leven. De Heilige Geest legt die levensband. Hij begint niet bij de politiek, de economie of het milieu, ook al heeft Hij daar best wat over te zeggen. Hij begint bij jou. Hij begint niet met je geluk en welvaart. Hij begint niet bij je gezondheid en je

succes. Hij begint zelfs niet met je relaties en je stemming. Ook al heeft Hij daar best wat in te brengen. Hij begint met je verlossing. Met je heil. Met je kindschap van God. 'Ik laat jullie mijn vrede na', zei Jezus. 'Mijn vrede.' Dat was de missie van Jezus. Dat is de missie van Jezus. Dat is de focus van de Geest. Zo Jezus eraan verder. Daarom zoekt de Trooster jouw hart.

**

In deze fase van de wereldgeschiedenis is de Heilige Geest aan het werk op aarde. Later zullen we erop terugkijken en ons erover verbazen dat we het zo weinig gezien hebben. Dat zoveel acties ons ontgaan zijn. Omdat we er nu middenin zitten. En we ons over zoveel zaken druk maken. Omdat we zo snel onze beelden volgen van wat de Heilige Geest zou moeten doen. Omdat ze ons richten op onjuiste verwachtingen van de aanwezigheid van Christus.

Terugkijkend op de wereldgeschiedenis. Dat is heel groot. Maar de Heilige Geest zoekt ook jouw hart. Juist jouw hart. Heel persoonlijk werkt de Geest in jouw leven. Om je bij Jezus Christus te brengen. Om jou ertoe te bewegen hem te erkennen als je Redder. Om voor hem op de knieën te gaan, en je levensweg aan hem te verbinden. Daarvoor moet er bij jou en bij mij wel iets veranderen. In je overtuiging. In je wil. In je zelfbeeld. In je verwachtingen. Omdat op al die plaatsen zoveel blokkades en weerstanden liggen.

Misschien kan ik het het beste zo zeggen: De Geest brengt je tot liefde voor Jezus Christus. Als bruggenbouwer overwint Hij de afstand tussen Mensenzoon en mens. Als koppeelaar brengt Hij Meester en leerling samen. Als gemeenschapsstichter vlecht Hij gelovige en Heiland in elkaar. Waar de Geest werkt, ontdek je de liefde van Jezus Christus voor jou persoonlijk. En begint in je hart de wederliefde.

Het is de liefde die je doet begrijpen wat Jezus zegt. 'De wereld zal mij niet zien, maar jullie wel. Want ik leef en jullie zullen leven. Jullie zijn in mij en ik in jullie.' Wie Jezus niet liefheeft, snapt hier niets van. Trouwens, wie wel van Jezus houdt, die begrijpt er ook maar een heel klein beetje van. Maar die hoort wel de betrokkenheid en het verlangen van de Heer: 'Ik laat jullie niet achter. Ik ben altijd bij jullie. Ik kom spoedig.' En die zegt: 'Heer, ik kijk ernaar uit. Ik verwacht het van U. Ik wil niets liever dan doen wat u zegt. Heer, ik weet mij een zondaar. Vergeef mij met uw bloed. Vernieuw mij met uw Geest. En vul mij met uw liefde. Zodat ik in liefde leer leven. Voor u en voor de mensen om mij heen. In uw vrede.'

**

92% van de mensen gelooft dat er een God of iets hogers is. Maar een heel klein deel van de mensen gelooft dat Jezus Christus leeft en het voor het zeggen heeft. Zo snel slaat de twijfel toe. Of Jezus wel aanwezig is. En waar je dat kunt zien. Terwijl Hij het van tevoren heeft verteld. Niet alleen dat Hij er zal zijn, maar ook wat zijn programma is. Hoe duidelijk wil je het hebben?

Natuurlijk kun je op een gegeven moment het even niet meer zien. Kun je twijfels hebben of Hij er wel is. Kun je het idee hebben dat Hij de wereld aan haar lot overlaat. Dan is het goed om opnieuw te luisteren. Je verwachtingen bij te stellen. En je bril te poetsen.

Zand word je in de ogen gestrooid. Door de mensen en de verhalen. De aanwezigheid van Jezus Christus? Wat een vaag gepraat. Liefde van God? Hij houdt toch wel van je, wat je ook doet. Heilige Geest, eeuwig leven? Kom op, doe je een beetje nuchter. Zo worden andere dingen belangrijker dan de vrede die Jezus brengt. Je raakt de rust van je leven kwijt.

Filters worden aangebracht. Waardoor je niet meer ziet wat Jezus geeft, maar vooral let op wat je niet hebt. En gefrustreerd raakt door wat je mist. En je niet meer ontvangt wat de Heer je wel in handen legt. Zo verlies je de dankbaarheid. En ervaar je niets meer van de vreugde van Jezus.

Blokkades worden opgeworpen. Niet in de laatste plaats door jezelf. Door jouw eigenzinnigheid, je egoïsme en je grote Ik. Je onvermogen om voor de spiegel te gaan staan. Om te luisteren naar de kritiek van de Heer, ook als Hij je door mensen heen aanspreekt. En je mist de vrijheid van Jezus. De ruimte waarin God je plaatst. En je doet het zelf.

Bekeer je! Richt je blik op Jezus Christus. Hij was er. Hij komt. En Hij is er nu. Laat je leiden door de Heilige Geest. De pleitbezorger, de trooster, de coach, de helper, die Jezus op aarde vertegenwoordigt. Jezus Christus is er. Hij heeft alle macht. En Hij woont bij de mensen. Door zijn Geest.

Jezus leeft! En wij met Hem.

Amen